

دلایل ردصلاحیت را اعلام می‌کنیم

دفتر حسن روحانی، رئیس‌جمهور دولت‌های یازدهم و دوازدهم در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: «موارد ردصلاحیت حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی در انتخابات ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری به صورت اجمالی و تفصیلی برای آگاهی عموم منتشر خواهد شد. سخنگوی شورای نگهبان در نشست خبری گفت: «مواردی که به صورت مکتوب به روحانی اعلام شده، متعدد است و محدود به این چند موردی که گفته شده نیست.» در بخش دیگر اطلاعیه آمده است: «دکتر روحانی هفته گذشته در دیدار با وزیران و معاونان رئیس‌جمهور در دولت‌های یازدهم و دوازدهم گفته بود: «من به ایرادات شورای نگهبان پاسخ خواهم داد تا مردم از سطح درک اعضای این شورا از مسائل حیاتی کشور مطلع شوند. موارد ردصلاحیت یکی ادعای اهانت به قوه قضائیه و شورای نگهبان است و دیگری عدم ایستادگی در برابر غرب و اشکال در اجرای برجام، و پس از سخنان سخنگوی شورای نگهبان، همه موارد همراه با پاسخ به آن‌ها منتشر خواهد شد.»

ارزیابی‌های خیال‌پردازانه

محمد طیبیان، اقتصاددان لیبرال ایرانی، در یادداشتی تلگرافی نوشت: «اخیراً عناوین مختلفی در نشریات داخلی و شبکه‌های اجتماعی داخلی مطرح می‌شود که گویا کمونیست‌ها در امریکاشغول قدرت گرفتن هستند و تظاهرات دانشجویی در حمایت از فلسطین هم‌نشان از عروج جنبش‌های کمونیستی است و عن قرب سربازگونی سیستم سرمایه‌داری در آمریکا است. طرفداران اسرائیل و راستگرایان افراطی همیشه با کارت کمونیسم بازی می‌کنند. برای متوحش کردن مردم و جلب همکاری جامعه، این بار هم چنین است. ترامپ مرتباً مخالفان خود را کمونیست معرفی می‌کند... نتیجه این سروصدا تبدیل شد به محدودیت مسلمان و آن هم نه عرب‌ها و پاکستانی‌ها که از جمله مسئول عملیات تروریستی یازده سپتامبر هم بوده‌اند؛ بلکه ختم شد به ممنوعیت ورود ایرانیان که به اعتراف آمار بهترین مهاجرین به آمریکا... بنابراین، ناپستی چشم‌پسته به این نوع تبلیغات دل داد. واقع امر اینکه در آمریکا یک حزب کمونیست هم وجود دارد و آزاد است فعالیت کند. اما تعداد اعضای این حزب در حد ۱۵۰۰ نفر است. حتی در حد مجالس شهرستان هم تاکنون نتوانسته‌اند نماینده انتخاب کنند. بنابراین، می‌توان دریافت که ارزیابی‌های داخلی خیال‌پردازانه تا چه حد از واقعیت فاصله دارد.»

درخواست برای رسیدگی به پرونده کاظم صدیقی

جمعی از حقوقدانان و وکلای دادگستری در نامه‌ای خطاب به دادستان ویژه روحانیت و دادستان دادرسی عمومی و انقلاب تهران، خواستار موردتعمیر قرار گرفتن کاظم صدیقی، امام‌جمعه پایتخت و مرتبطین با وی در ماجرای موسوم به «باغ آوگل» شدند. در متن این نامه که به امضای یازده تن از حقوقدانان و وکلای جمله محمدرضا فقیهی، ابودر نصراللهی، علی شریف‌زاده اردکانی، مصطفی نبیلی، مصطفی دانشجو، رضا شفاخواه و دیگر وکلای دادگستری رسیده، آمده است: «به‌رغم اینکه آقای کاظم صدیقی از پیشگاه ملت ایران بپوش خواسته و... لذا شایسته است بدون اهمال و بی‌تفاوتی نسبت به حقوق عامه و بدون مصلحت‌سنجی‌های مرسوم، نامبرده و سایر افراد دخیل در ماجرا را تحت پیگرد قضایی قرار داده و تصمیم مناسب را در باب این پرونده اتخاذ و نتیجه را به اطلاع مردم شریف ایران برسانید.»

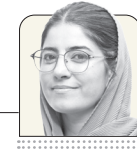

عکس: آرش خاموشی، هم‌پیمان

جامعه‌شناسی سیاسی

شورش علمییه سیمیاست

بررسی اطلاعات منتشرشده از موج چهارم پیمایش ملی ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان

منصوره محمدی
خبرنگار گروه سیاسی

دفتر طرح‌های ملی پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات ایران در زمستان سال گذشته، از موج چهارم پیمایش ملی ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان رونمایی کرد. داده‌های این موج به شش‌موی پیمایشی و براساس مصاحبه حضوری با مشارکت ۱۵ هزار و ۸۷۸ نفر و از افراد ۱۵ سال به بالا در ۳۱ استان کشور انجام شد و افراد شرکت‌کننده در این پیمایش به‌صورت تصادفی انتخاب شدند. یافته‌های این گزارش ملی در بخش‌های مختلفی از جمله نگرش‌های اقتصادی، مشارکت سیاسی، مسائل و مشکلات کشور، آزادی سیاسی، آزادی‌های اجتماعی، فرهنگی و امنیتی از جمله مواردی است که در این موج به آن پرداخته شده است.

از بهمن‌ماه سال گذشته تاکنون اطلاعات آماری این پیمایش در اختیار عموم قرار نگرفته است، هر چند که صابر جعفری کافی‌آباد، رئیس مرکز طرح‌های ملی هفته گذشته در نشست خبری اعلام کرد که مجلدی از نتایج این موج به‌زودی منتشر خواهد شد. اما مرکز تحقیقات اجتماعی و داده‌کاوی شناخت در گزارشی برخی یافته‌ها را با موج‌های قبلی این پیمایش مقایسه کرده است و برخی داده‌های آماری را که در اختیار معدودی از پژوهشگران قرار گرفته، ارزیابی کرده است. در بخشی از این پیمایش تحولات نگرش‌های سیاسی کشور در دو بخش (پنج سال گذشته و پنج سال آینده) بررسی شده است. در بخش نخست این پیمایش، یک سوال مشترک: (از نظر شما وضعیت سیاسی نسبت به ۵ سال گذشته چه تغییری کرده است؟) از شرکت‌کنندگان مطرح و سپس براساس جنسیت، سن، درآمد، تحصیلات و محل سکونت نتایج مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته است.

نگاه تحلیلی

مسعود سپهر استاد علوم سیاسی تشریح کرد:

فقر مرجعیت نخبگانی و تشدید نارضایتی مردم

ظهور چنین منابعی هستیم. ورود امید به جامعه در نتیجه حرکت گروه‌های مرجع است که در واقع امید را عرضه می‌کنند و این امید مورد اقبال جامعه قرار می‌گیرد. اما در حال حاضر گروه‌های مرجع اجتماعی و نخبگانی که باید امید را به جامعه پمپاژ کنند، مرجعیت خود را از دست داده‌اند. در همین پیمایش، زمانی که به مرجعیت اجتماعی نگاه می‌کنید، گروه‌هایی که معمولاً مرجعیت دارند، مانند اساتید دانشگاهی و معلمان در سال‌های اخیر به دلایل مختلف و شرایطی که بر نظام آموزشی و اقتصادی وجود دارد، خودشان از یک سو پمپاژکننده ناامیدی هستند و از سوی دیگر به شدت مورد تخریب قرار گرفته‌اند. یکی دیگر از گروه‌های مرجع اجتماعی دیگر که همیشه در ایران وجود داشته، جامعه روحانیت است اما جایگاه روحانیت نیز به شدت تنزل پیدا کرده و علاوه بر پیمایش‌ها، مشاهدات در جامعه نیز این موضوع را تایید می‌کند؛ برای مثال در خیلی از حوزه‌ها کسی برای روحانی شدن رجوع

میلیون تومان و ۱۴/۵ درصد افراد با درآمد بیشتر از ۱۸ میلیون تومان معتقدند که این وضعیت بهتر شده است.

▼ نارضایتی عمیق در بین جوانان و نوجوانان

میزان رضایت از وضعیت سیاسی براساس سن نیز نتایج جالبی به دست می‌دهد؛ بیشترین نارضایتی در بین افراد در بازه سنی ۱۵ تا ۲۹ سال است. براساس این گزارش ۶۲/۴ درصد شرکت‌کنندگان در این بازه سنی معتقدند وضعیت سیاسی کشور در ۵ سال گذشته بدتر شده است. این درصد برای افراد بین ۳۰ تا ۴۹ سال با کاهش اندکی ۶۱/۴ درصد و در بین افراد بالای ۵۰ سال با اختلاف معناداری ۵۳/۵ درصد عنوان شده است. در بین افراد ۱۵ تا ۲۹ ساله، ۱۹/۴ درصد معتقدند که فرقی در وضعیت سیاسی ایجاد نشده است، حال آنکه این عدد در بین گروه سنی ۳۰ تا ۴۹ سال ۱۷/۴ درصد و در گروه سنی ۵۰ سال به بالا ۱۷/۶ درصد است. گروهی که بیشترین اعتقاد به بهبود وضعیت سیاسی کشور را دارند، افراد ۵۰ ساله به بالا هستند؛ ۲۸/۹ درصد از افراد در این گروه سنی معتقد به بهبود وضعیت سیاسی در ۵ سال گذشته هستند، حال آنکه این درصد در بین ۳۰ تا ۴۹ ساله‌ها ۲۱/۲ درصد و در بین ۱۵ تا ۲۹ ساله‌ها ۱۸/۲ درصد بوده است.

▼ وضعیت بدتر سیاسی از نگاه دانشجویان

تحصیلات نیز بر تفکر افراد شرکت‌کننده نسبت به وضعیت سیاسی کشور تفاوت‌هایی ایجاد می‌کند. این وضعیت در چهار گروه افراد بی‌سواد، دارای تحصیلات ابتدایی، دارای تحصیلات دیپلم و متوسطه و همچنین دارای تحصیلات دانشگاهی مورد بررسی قرار گرفته است و براساس آن با افزایش تحصیلات، درصد اعتقاد به بهبود وضعیت سیاسی کشور کاهش پیدا می‌کند. بیشترین نارضایتی (۶۴/۲) درصد معتقدند وضعیت سیاسی کشور در پنج سال گذشته بدتر شده است) در بین کسانی است که از تحصیلات دانشگاهی برخوردار هستند، پس از آن افراد با تحصیلات متوسطه و دیپلم (۵۹/۹ درصد)، سپس افراد با تحصیلات ابتدایی (۵۲/۱ درصد) و در انتها بی‌سوادها (۳۰/۵ درصد) بوده است. حال آنکه بیشترین رضایت از بهبود وضعیت سیاسی (۳۰/۵) درصد معتقدند وضعیت بهتر شده است) در بین بی‌سوادها ثبت شده است، پس از آن افرادی تحصیلات ابتدایی (۲۶/۱) درصد) سپس افراد با تحصیلات متوسطه و دیپلم (۲۱/۲) درصد) و در انتها افراد دارای تحصیلات دانشگاهی (۲۰) درصد) قرار دارند.

▼ گسترش نارضایتی به شهرهای کوچک

داده‌های این پژوهش براساس محل سکونت، در سه دسته مرکز استان، شهرهای غیر مرکز استان و روستاها انجام شده است و براساس آن افراد در شهرهای غیر مرکز استان با اختلافی اندک (۶۲/۱) درصد) بیشترین اعتقاد به بدتر شدن وضعیت سیاسی کشور در پنج سال گذشته را دارند. پس از آن افراد در مرکز استان با (۶۱/۶) درصد) معتقد به بدتر شدن وضعیت سیاسی هستند و این درصد در بین ساکنین روستاها ۵۵/۴ درصد است. روستایی‌ها بیشترین اعتقاد به بهبود وضعیت سیاسی (۲۴/۲) درصد) را دارند، پس از آن ساکنین مراکز استان (۲۱/۱) درصد) و در پایان ساکنین شهرهای غیر مرکز استان (۲۰/۴) درصد) هستند. همچنین روستایی‌ها بیشتر از همه معتقدند که وضعیت سیاسی تغییری نکرده است (۰/۴) درصد) و در جایگاه‌های بعدی ساکنین شهرهای غیر مرکز استان (۱۷/۵) درصد) و در پایان ساکنین مراکز استان (۱۷/۴) درصد) قرار دارند. این موضوع نشان‌دهنده افزایش نارضایتی در شهرهای کم‌جمعیت‌تر و خارج شدن تمرکز از مراکز استان‌ها است.

▼ ناراضی‌ترین استان‌ها

براساس این گزارش البرز (۷۴/۵) درصد)، آذربایجان غربی (۷۲/۳) درصد)، همدان (۶۶/۸) درصد)، کردستان (۶۵/۶) درصد) و تهران (۶۳/۸) درصد) ۵ استان با بیشترین درصد نارضایتی از وضعیت سیاسی کشور هستند. میزان نارضایتی تنها در دو استان خراسان جنوبی (۴۵/۲) درصد) و قم (۴۶/۴) درصد) از میانگین ۵۰ درصد

نمی‌کند و بسیاری از روحانیون در خیابان لباس‌های خود را به تن نمی‌کنند و این نشان می‌دهد که مرجعیت این گروه از دست رفته است. در واقع جامعه با دو عنصر امید و اعتماد سرمایه اجتماعی خود را بازسازی می‌کند، گروه‌های مرجع زمانی اعتماد اجتماعی را از دست دهند، از آن طرف دیگر اگر اندیشمندان نتوانند به جامعه امید دهند مجموعه این مسائل باعث می‌شود جامعه آینده مثبت و خوبی را برای خود ترسیم نکنند. در کنار این مسئله، سیستم رسانه‌ای هم بسیار مؤثر است، صداوسیما که مرجعیت اصلی رسانه‌ای از گذشته داشته اکنون در بدترین شرایط خود است و تلاش‌هایی که می‌کنند نیز معمولاً نتیجه برعکس دارد چرا که هدف رسانه‌های جایگزین و فضای مجازی و واقع کارکرد فضای مجازی این است که یکسری خبرهای بدر به شدت تکثیر می‌کند و این باعث می‌شود که پمپاژ شدید ناامیدی و چشم‌اندازی از وضعیت بسیار خراب به تمامی گروه‌های اجتماعی مخاطب ارائه شود. مسئله مهم دیگر نیز دو قطبی شدن شدید جامعه است. در واقع جریانی که به تعبیری با واژه خالص‌سازی از آن سخن گفته شده است شکاف عظیمی ایجاد کرده و کسانی که در طرف خالص شده هستند در خود یک حباب اطلاعاتی دارند و بقیه جامعه نیز یک حباب اطلاعاتی دیگر دارند که به هیچ‌وجه به گروه مقابل ارتباطی ندارد و این دو حباب اطلاعاتی که به صورت مجزا از هم و نه مکمل همدیگر عمل می‌کنند، باعث می‌شوند برای بخش‌های وسیعی از جامعه در آن حباب اطلاعاتی یک پمپاژ وحشتناک از خبرهای بد و ناامیدکننده و چشم‌انداز تاریک ترسیم شود.